

***ТЕМА 1. Особливості
професійної
підготовки вчителя-
філолога у вищих
навчальних закладах***

Модуль 1

ОПИС ПРЕДМЕТА КУРСУ

□ Кількість кредитів

ECTS: 1,5

□ Модулів: 3 +

(навчальний проект)

□ Змістових модулів:

2

□ Загальна кількість

годин: 54

□ Обов'язкова

□ 1 семестр

□ Лекції : 18 год.

□ Семінари: 6 год.

□ Практичні: 4 год.

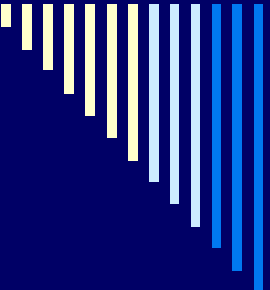
□ Колоквіум: 2 год.

□ Самостійна робота: 22 год.

□ Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання: 6 год.

□ МКР (ІЗ) – 2 год.

□ Вид контролю: залік

Оцінювання навчальних досягнень

- Відвідування занять – 15 балів
- Участь в семінарсько-практичних заняттях – 15 балів
- Підготовка завдань для самостійної роботи студента (СРС) – 15 балів
- Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) – 25 балів
- Модульна контрольна робота – 20 балів
- Залік-колоквіум – 10 балів
- Усього: 100 балів
- БОНУС: 20 балів

Графік навчання з модулю

- 1. Лекції – 7 пар (1,2,3,5,6,7,8)
 - 2. Лекція – практикум – 1 пара (4)
 - 3. Модульна контрольна робота – 1 пара (9)
 - 4. Практичні – 2 пари (10, 12). захист ІНДЗ.
 - 5. Семінари – 3 пари (11, 13, 14). захист ІНДЗ.
 - 6. Колоквіум – 1 пара (15). захист бонусних завдань
 - 7. Залік – 1 пара (16). захист ІНДЗ,
-

Самостійна робота з модулів

- Законспектувати навчальний матеріал за темами:
 - “Система вищої освіти України” - 2 год.
 - “Організація навчально-виховного процесу в ВНЗ” – 2 год.
 - “Структура педагогічної діяльності” – 3 год.
 - “Педагогічне спілкування” – 3 год.
 - *(Фіцуле М.СМ. Вступ до педагогічної процесії: навч. Посібник. – 2003.- 136 с.*
 - Підготувати ІНДЗ за обраною темою – 7 год.
 - Систематизувати інформаційний матеріал, що вивчався в курсі дисципліни “Вступ до спеціальності”, підготуватися до модульної контрольної роботи – 3 год.
 - Повторити основні дефініції дисципліни “Вступ до спеціальності”, підготуватися до модульної контрольної роботи – 2 год.
-

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ 1

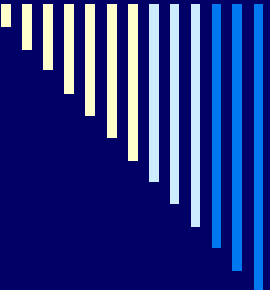
- Підготовка міні-рефератів за темами:
 - Історія Болонського процесу
 - Історія підготовки бакалаврів, магістрів.
 - Професіограма вчителя.
 - Основні правила та прийоми запам'ятовування навчального матеріалу.
 - Дистанційна освіта.
 - Шляхи підвищення швидкості читання.
 - Гігієна розумової праці студента.
-

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО- ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ 2

Підготувати лекцію-презентацію
за темою:

- Підготовка учителів іноземних мов (в окремих країнах)
-

Вимоги до підготовки мініреферату

- Умови підготовки завдання: об'єм реферату – 8-10 сторінок формату А-4, комп'ютерний або рукописний варіант. Основні компоненти реферату: вступ (1 стор.), розділ 1 (2-3 підрозділу), висновки, список бібліографічних джерел та Інтернет ресурсів (4-6).

Оформлення реферату

Зміст

Вступ

Розділ 1. Сучасна вища освіта України

1.1 Структура вищої освіти України

1.2 Особливості ступеневої підготовки фахівців в університеті

1.3 Інтеграція вищої школи України в європейський освітній простір

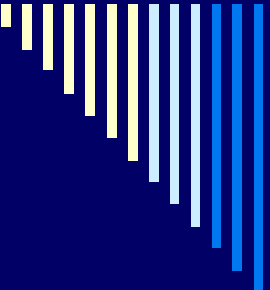
Висновки

Список використаних джерел

Вступ

- Актуальність теми.
- Предмет реферативного дослідження
 -
 - Мета реферативного дослідження –
 - проаналізувати
 - дослідити
 - визначити

Скласти глосарій з дисципліни “Вступ до спеціальності” (25-30 термінів).

- освіта (самоосвіта), професійна освіта, виховання (самовиховання), навчання, професія, спеціальність, професіограма, компетенція, компетентність, педагогічна діяльність, самоудосконалення; педагогічна творчість, педагогічна майстерність майстерність, контроль, оцінка, оцінювання, НОП студента, знання, вміння, навички, бакалавр, магістр, моніторинг
-

Приклад виконання завдання.

- 1). Факультатив - заняття, які можуть бути вибраними студентами, але є
 - необов'язковими тощо
 - (Профессиональное мастерство работника культуры: Учебное пособие. - М.: Издательство Московского государственного института культуры, 1994. – С.42)
-

Бонусне завдання

- 1. Переклад документу з англ. мови
 - 2. Творча робота “Мій університет (мій факультет), “Моя група”: фотомонтаж, колаж, відеоролік, виставка фотографій, рисунки, тощо.
 - Робота може бути виконана творчою групою.
-

План лекції

- **ТЕМА 1. Сучасна система вищої педагогічної освіти України**
 - Україна в Болонському процесі: реалії та перспективи.
 - Система вищої освіти в Україні. Характеристика основних освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавр, спеціаліст, магістр).
 - Професія, спеціальність, кваліфікація вчителя-філолога.
 - Компетентнісна модель вчителя-філолога. Освітньо-кваліфікаційна характеристика вчителя-філолога.
 - Структура та зміст вищої філологічної та педагогічної підготовки в ВНЗ. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, магістра філології.
-

Хронологія подій Болонського процесу. Етапи Болонського процесу

- Прийняття Великої Хартії Університетів — Magna Charta Universitatum, (Bologna, 18.09.1988).
- Прийняття Лісабонської Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти у європейському регіоні (Lisboa, 11.04.1997).
- Прийняття Сорбонської декларації про гармонізацію архітектури європейської системи вищої освіти (Paris, 25.05.1998).

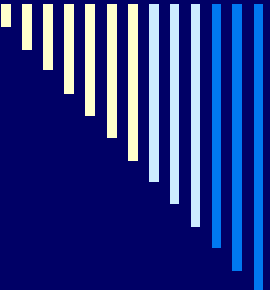
Генезис Болонського процесу

- 19 юня **1999** Болонья
Италия 29
 - 19 мая **2001**
33 Прага
 - 18-19 сентября **2003**
40 Берлин
 - **19-20 мая 2005**
45 Норвегия
 - 16 - 19 травня **2007**
Лондон
 - 28-29 квітня **2009** року
Льовен/Лувен-ла-Ньов (Бельгія)
-

Учасники Болонського процесу

Албанія, Андорра, Армения, Австрія, Азербайджан, Бельгія (фламандська і французька частини), Боснія і Герцеговіна, Болгарія, Хорватія, Кіпр, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Грузія, Німеччина, Греція, Святейший престол\Ватикан, Венгрія, Ісландія, Ірландія, Італія, Латвія, Ліхтенштейн, Литва, Люксембург, Мальта, Молдавія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Російська Федерація, Сербія і Чорногорія, Словачка Республіка, Словенія, Іспанія Швеція, Швейцарія, «Бувша Югославська Республіка Македонія», Турція, Україна і Сполучене Королівство.

Основні положення Болонського процесу

□ *Создание единой схемы получения высшего образования*

✓ Бакалавр (3-4) - магистр (1-2) – доктор (3)

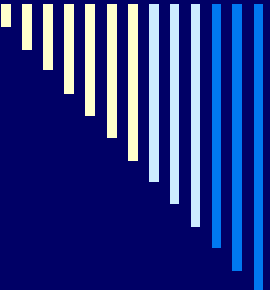
✓ совместимость неуниверситетского и университетского секторов ВО

✓ обеспечить возможность обучения в течение всей жизни на основе применения более гибких учебных программ.

Основні положення Болонського процесу

- ***Повышение качества высшего образования***
 - ✓ учреждение аккредитационных агентств
 - ✓ *Оценка качества*
 - ✓ стандарты транснационального образования
-

Основні положення Болонського процесу

□ *Введение единой системы учета
трудоемкости учебной работы*

ECTS - European Community Course Credit
Transfer System

(Европейская система перезачета кредитов)

единица объема учебной нагрузки и измерения
результатов обучения

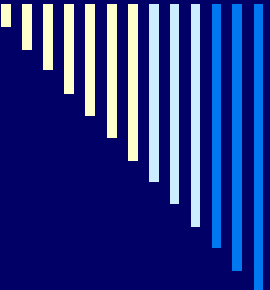
Один кредит равен 36 академическим часам

Основні положення Болонського процесу

□ *Расширение мобильности*

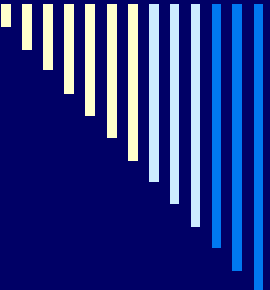
- ✓ развитие механизмов признания иностранных документов об образовании
 - ✓ изменение трудового и пенсионного законодательства
 - ✓ изменения в национальные законодательные акты, касающиеся трудоустройства иностранцев
-

Основні положення Болонського процесу

□ *Обеспечение трудоустройства выпускников*

Для обеспечения признания
квалификаций планируется
повсеместное использование
Приложения к диплому,
рекомендованное ЮНЕСКО, Советом
Европы и Европейской комиссией.

Основні положення Болонського процесу

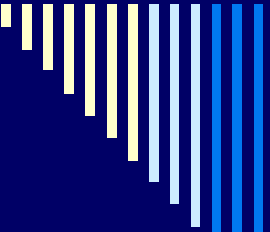
□ *Обеспечение привлекательности европейской системы образования*

Конкурентная борьба за весьма прибыльный рынок образовательных услуг в последние годы значительно обострилась, и Европа хочет противостоять агрессивной политике, прежде всего, США и Австралии, в занятии рынков сбыта услуг в сфере образования

Пріоритети Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) – до 2020 року

- *Соціальний вимір: рівний доступ і закінчення навчання*
 - *Навчання впродовж життя*
 - *Працевлаштування*
 - *Студенто-центроване навчання і навчальна місія вищої освіти*
 - *Освіта, наука (дослідження) і інновація*
 - *Міжнародна відкритість*
 - *Мобільність*
 - *Багатовимірні інструменти прозорості*
-

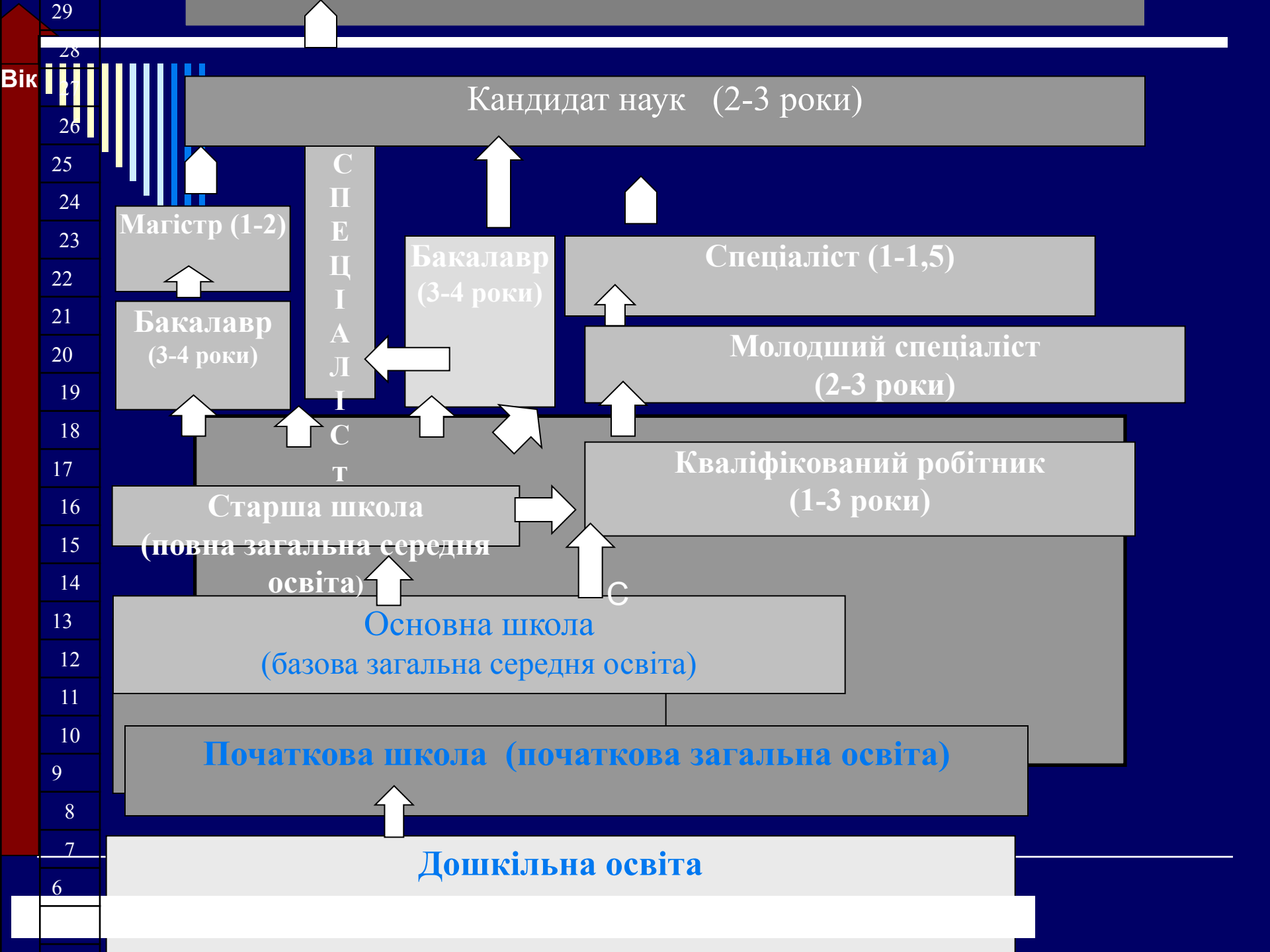
Україна в Болонському процесі: пріоритетні напрями

- особистісна орієнтація вищої освіти;*
 - формування національних і загальнолюдських цінностей;*
 - створення для громадян рівних можливостей у здобутті вищої освіти;*
 - постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу;*
 - запровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій;*
-

Тенденції розвитку

- перехід до ступеневої системи підготовки фахівців, що дасть змогу задовольняти можливості особистості в здобутті певного кваліфікаційного рівня за бажаним напрямком відповідно до її здібностей, та забезпечити її мобільність на ринку праці;
 - формування мережі ВНЗ, яка за формами, програмами, термінами навчання і джерелами фінансування задовольняла б інтересам особи та потреби кожної людини і держави в цілому;
 - підвищення освітнього і культурного рівня суспільства, створення умов для навчання на протязі всього життя;
 - інтеграція вищої освіти України у міжнародне науково-освітнє співтовариство.
-

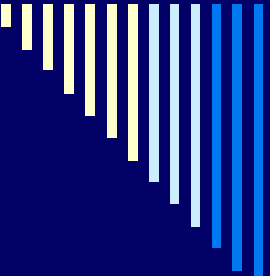

Система вищої освіти України (*Higher Education*)

2008/2009 Н. Р.

МЕРЕЖА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
НАЛІЧУЄ 881 ЗАКЛАДІВ УСІХ РІВНІВ
АКРЕДИТАЦІЇ ТА ФОРМ ВЛАСНОСТІ,
У ТОМУ ЧИСЛІ 184 УНІВЕРСИТЕТИ, 58
АКАДЕМІЙ, 125 ІНСТИТУТІВ, 1
КОНСЕРВАТОРІЯ, 199 КОЛЕДЖІВ, 210
ТЕХНІКУМІВ ТА 143 УЧИЛИЩА.

Система вищої освіти України

□ 2008/2009 Н. Р.

**351 вищий навчальний заклад III – IV рівнів
акредитації (на 46,8 млн. осіб населення)**

Для порівняння

**Велика Британія – 96 ВНЗ (59,6 млн.
населення)**

Франція – 78 (56,6 млн. осіб)

Італія – 65 (57,7 млн.)

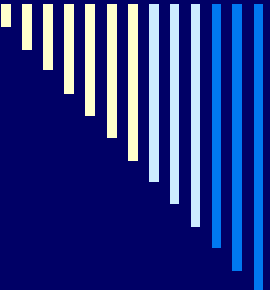
Польща – 11 (38,6 млн. осіб)

Система вищої освіти України

КОНТИНГЕНТ СТУДЕНТІВ У 2008/2009 Н.Р. -
2,7 МЛН. ОСІБ,

- У ТОМУ ЧИСЛІ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ
НАВЧАННЯ ПОНАД **1,6 МЛН. ОСІБ.**

Навчаються за ОКР бакалавра
(62,5 % від загальної кількості
зарахованих осіб.

- Соціальні науки, бізнес та право – 42,79%
 - Інженерія – 18,48%
 - **Гуманітарні науки та мистецтво** – 11,54%
 - Освіта – 7,17 %
 - Охорона здоров'я – 0,33%
 - Військові науки – 0,24%
-

Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти

- **Кваліфікація (Qualification)** фахівця з вищою освітою - здатність особи виконувати завдання та обов'язки відповідної роботи та вимагає певного освітньо-кваліфікаційного рівня.
 - **Освітній рівень** вищої освіти - характеристика вищої освіти за ознаками ступеня сформованості інтелектуальних якостей особи, достатніх для здобуття кваліфікації, яка відповідає певному освітньо-кваліфікаційному рівню.
-

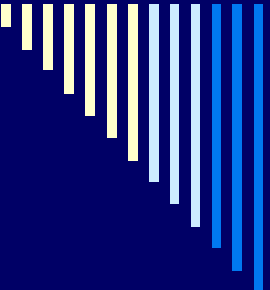
Освітній рівень вищої освіти

- неповна вища освіта,*
 - базова вища освіта,*
 - повна вища освіта*
-

освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти

- **МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ**
 - **Бакалавр** *Bachelor*
 - **(спеціаліст)** , *Certificated Specialist*
 - **Магістр** (*Master*)
-

Молодший спеціаліст (60-120 кредитів ECTS)

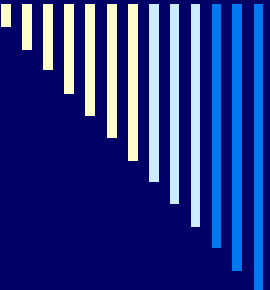
- Згідно європейських підходів кваліфікації короткого циклу (молодший спеціаліст) присвоюються студентам, які завершили відповідний цикл підготовки в професійних коледжах та коледжах.
-

Бакалавр

(180-240 кредитів ECTS)

- присвоюються студентам, які продемонстрували знання та компетенції за напрямом підготовки на рівні сучасних досягнень науки;
 - можуть застосовувати отримані компетенції на професійному рівні;
 - здатні знаходити та інтерпретувати відповідні дані (за напрямом підготовки) для формування суджень з відповідних суспільних, наукових або етичних проблем;
 - вміють доносити інформацію, ідеї, проблеми та рішення як до аудиторії фахівців, так і нефахівців;
 - розвинули навички вчитися, необхідні для подальшого навчання з більшим ступенем самостійності.
-

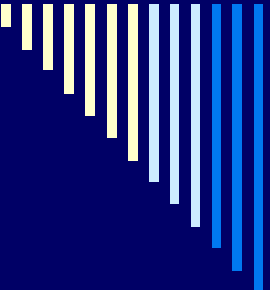
«Бакалавр» (від лат. *baccalarius*, франц. *bachelier*, англ. *bachelor*)

- – з 16 століття в Західній Європі перший вчений ступінь, який давав право читати лекції в університеті.
 - У 60-х роках XVIII століття в Московському університеті з'являються «бакалаври філософії», яка привласнювалася найбільш успішним студентам, але цей вчений ступінь не набув широкого поширення.
-

Магістр (60-120 кредитів ECTS)

- присвоюються студентам, які продемонстрували знання та розуміння явищ і процесів, здобутих при підготовці на першому циклі, розширюють та/або поглиблюють їх;
 - можуть застосовувати отримані компетенції, вміють вирішувати проблеми у новій або незнайомій ситуації у ширшому (або багатогалузевому) контексті, пов'язаному з напрямом підготовки;
 - здатні інтегрувати знання та вирішувати складні питання, вміють зрозуміло і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та нефахової аудиторії;
 - володіють навичками, що дозволяють їм навчатися самостійно.
-

«Магістр» (лат. magister – начальник, учитель).

- У Стародавньому Римі цей термін використовувався для назви ряду посад.
 - У Візантії – це придворний титул, а у Західній Європі середніх віків магістром називали голову духовно-лицірського ордену.
 - В середньовічній школі магістри викладали «сім вільних мистецтв», а пізніше це поняття стало означати ступінь випускників філософських факультетів університетів і до 1803 року в Росії вона була єдиним науковим ступенем
-

«Положение о производстве в ученые степени» (1884 pp.)

- ступінь *магістра* здобувала особа, яка після закінчення університетського курсу, успішно пройшла особливе усне випробування у певній галузі наук і публічно захистила схвалену факультетом дисертацію.
 - Особа, що витримала магістерський іспит, але що не захистила дисертацію називалася *магістрантом*.
-

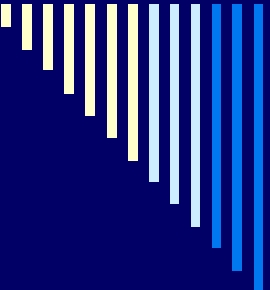
ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ РІВЕНЬ

- доктор філософії PhD
 - (4-6 років підготовки)
-

Педагогічна професія

- вид діяльності людини, яка в результаті професійної підготовки за напрямками та спеціальностями здобула необхідну кваліфікацію або кваліфікації за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем вищої освіти, і здатна виконувати функції в суспільстві відповідно до сформованих у неї компетенцій. У межах однієї професії (педагога) людина може вибрати різні спеціальності (основна, друга, третя кваліфікації), які передбачають набуття необхідного рівня компетенцій у різних формах освіти.
-

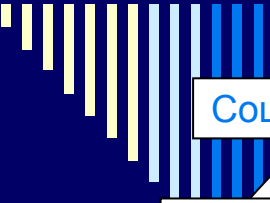
Спеціальність (*Specialty*) (від лат. *specialis* – особливий)

- рід занять людини, у якому вона виявляє певні знання, вміння, навички; основна кваліфікація; будь-яка справа, що потребує певних навичок, у якій людина виявляє власну майстерність; професія, коло улюблених занять, інтересів; комплекс ЗВН, що необхідні людині для виконання різних видів діяльності в рамках тієї чи іншої професії, які набуті нею шляхом спеціальної підготовки та досвіду роботи.

кваліфікація вчителя-філолога

- здатність працівника виконувати конкретні завдання та обов'язки в рамках певного виду діяльності або рівень його компетентності щодо виконання певного виду роботи в межах конкретного предметного поля спеціальності.

Соціальні фактори

Політичні фактори

Економічні фактори

ОКХ бакалавра, спеціаліста,
магістра філології
ОПП підготовки вчителя-
філолога

Європейські
стандарти якості

Міжнародні
стандарти якості

стандарти якості

Професійно-предметні компетенції
(предметна компетенція із спеціальностей,
іншомовна комунікативна компетенція)

**Кваліфікаційний
профіль**

**Вчитель-
філолог**

**Особистісний
профіль**

**Компетентнісний
профіль**

Загальні компетенції
(допрофесійна, соціально-
політична,
загальнокультурна,
самоосвітня, інформаційна,
дослідницька)

**Загально-професійні
компетенції**
(філологічна, психологічна,
педагогічна,
управлінська,
білінгвальна,
методична)

ПРОФЕСІЙНА ПОВСЯДЕННЬОСТЬ
СЕРЕДОВИЩЕ ПОВСЯДЕННЬОСТІ

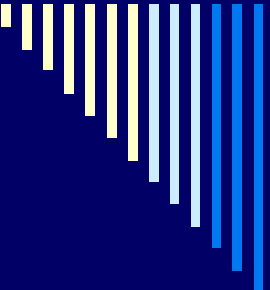
логічна,
психологічн
а
компетенції,
потреби,
уності,
властивості

**МІДІА
(ФУНКЦІЯ, ВИДИ)**

Компетентнісна модель вчителя-філолога

- Бакалавр філології – це людина, що має базову вищу педагогічну освіту, засвоїла наукові основи філологічного фаху, отримала базовий освітній рівень за двома спеціальностями, що при постійному самовдосконаленні має змогу сформуватися у фахівця високого класу.
- Преференціями цього рівня вищої освіти є можливість здобуття вищого освітньо-кваліфікаційного рівня з напрямку “філологія”; опанування додатковими спеціальностями і широким спектром магістерських спеціалізацій – педагогічних, журналістських, редакторських, культурологічних, мистецтвознавчих, PR, соціологічних; працювати учителем основної мови та літератури у ЗОШ I-III ступеня та учителем другої мови у ЗОШ I ступеня.

Подвійна професійна кваліфікація вчителя-філолога свідчить про його здатність розв'язувати завдання

- **у науково-дослідній сфері:** дослідження мови і літератури в їх історичному, порівняльно-типологічному аспекті;
- **у практичній сфері:** здійснення практичної діяльності, пов'язаної з предметною галуззю “філологія” у закладах освіти, культури, у ЗМІ, у галузі міжкультурної комунікації й інших галузях соціально-гуманітарної діяльності;
- **у сфері управління:** здійснення управлінських функцій в процесі реалізації професійних функцій і виконання професійних завдань учителя-

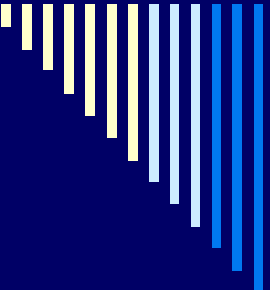
Освітньо-кваліфікаційна характеристика вчителя-філолога (*Graduate Qualification Requirements*)

- *Загальні компетенції* визначають стратегію існування людини у суспільстві, тактику дій особи у різних сферах діяльності, зумовлюють набуття ним нового соціального досвіду, навичок практичної діяльності, забезпечують людині здатність самовизначитися у полікультурному середовищі, виконуючи різні ролі: громадянина, студента, члена сім'ї, робітника, друга, споживача, клієнта, виборця тощо.
-

Освітньо-кваліфікаційна характеристика вчителя-філолога (*Graduate Qualification Requirements*)

- *Загальнопрофесійні компетенції* визначають стратегії професійної педагогічної діяльності, відображають специфіку філологічної діяльності, кваліфікаційний профіль вчителя, його здатність акумулювати знання професійного “ядра” основної, другої (додаткової) спеціальності.

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра (*Academic Program*)

- ❑ **Основні модулі, що формують предметне “ядро” спеціальності “мова та література (основна, друга)”**
 - ❑ **Модуль дисциплін другої спеціальності**
 - ❑ **Підтримуючі модулі**
 - ❑ **Організаційно- комунікаційні модулі**
 - ❑ **Спеціалізовані модулі**
 - ❑ **Переносні модулі**
-

Основні модулі

- “Практичний курс основної іноземної мови (ОІМ)”;
 - “теоретичний курс ОІМ (із змістовими модулями з теоретичної граматики, лексикології, стилістики, теоретичної фонетики, історії ОІМ)”;
 - “теорія та практика другої іноземної мови (ДІМ)”;
 - “педагогіка та методика (із змістовими модулями з педагогіки, методики викладання ОІМ, методики викладання ДІМ;
 - методики виховної роботи, шкільного підручника)”;
 - “психологія” (зі змістовими модулями “загальна психологія”, “вікова психологія”, “психологія спілкування”)
-

Модуль дисциплін другої спеціальності

- “Практичний курс іноземної мови
 - “теоретичний курс ІМ,
 - лінгвокраїнознавство, методика викладання іноземної мови
-

Підтримуючі модулі

- “Українська словесність”,
 - “мовознавство” (із змістовими модулями “вступ до мовознавства”, загальне мовознавство, “вступ до спецфілології”);
 - “теорія та історія зарубіжної літератури» (зі змістовними модулями “вступ до літературознавства”, “історія зарубіжної літератури”, “історія літератури країн, мова яких вивчається”, “інтерпретація художнього тексту”)
 - “Філософія”, “культурологія”, “історія сучасного світу”, “економічна теорія”, “політологія”, “правознавство”, “соціологія”
-

Організаційно-комунікативні модулі

- “Сучасні тенденції мовної освіти”,
 - “вступ до спеціальності”,
 - “історія цивілізацій”,
 - “основи інформатики інформаційних технологій в філології”,
 - “основи наукових досліджень”,
 - “фізична культура”,
 - “безпека життєдіяльності та охорона праці”
-

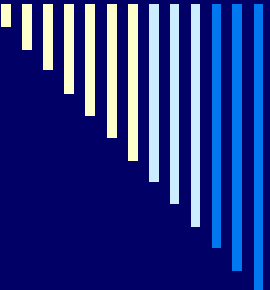
Переносні модулі

- Курсові роботи з історії зарубіжної літератури та з філології, бакалаврську роботу з філології, педагогічна практику з мови та літератури (основної).
- На ОКР спеціаліста та магістра практична підготовка забезпечується ще двома педагогічними практиками з основної та другої спеціальності. Магістерська або дипломна робота з філології (лінгвістики або методики викладання іноземних мов

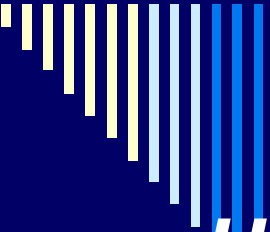
Спеціалізації. Спеціалізовані модулі

- “Історія розвитку педагогічної думки”, “психологія навчання іноземних мов”, “сучасні технології навчання іноземних мов”, “педагогічний менеджмент і маркетинг”, “психологія менеджменту”, “педагогічна психологія”
- Італійська (французька) мови

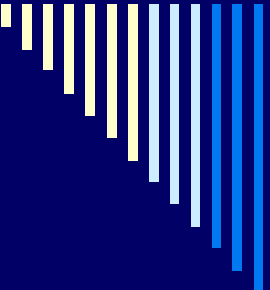

ТЕМА 2. Професійна підготовка вчителя-філолога у вищому навчальному закладі

- Організація навчально-виховного процесу в ВНЗ
- Основні види навчальних занять у вищому закладі освіти. Практика та її значення у підготовці майбутнього фахівця.
- Перевірка та оцінка навчальних досягнень студентів (заліки, екзамени, державна атестація).
- Кредитно-модульна організація навчально процесу в ВНЗ.
- Самостійна робота студента. Основні види самостійної роботи.
- Особливості організації самостійної роботи з навчання ІМ. Технології роботи з фонозаписами, відеоінформацією, комп'ютерними навчальними програмами.
- Наукова робота студентів у системі професійної підготовки: мета, завдання, форми студентської науково-дослідної роботи. Студентські наукові організації. Організація НДРС в МДГУ.

□ **Навчальний процес у вищих навчальних закладах** – це система організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні відповідно до стандартів вищої освіти.

Навчальний процес у вищих навчальних закладах здійснюється у таких формах

- - *навчальні заняття;*
 - - *самостійна робота;*
 - - *практична підготовка;*
 - - *контрольні заходи.*
-

(European Credit Transfer System — ECTS)

- Кредитно-модульна організація навчального процесу (КМСОНП) – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів).

Залікові одиниці (кредити, кредити ECTS) (*Credits*)

Заліковий кредит становить **36 годин** усіх видів навчального навантаження (лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять, консультацій, практик, екзаменів, самостійної роботи студента тощо).

Навчальне навантаження студента на один навчальний рік становить не менше **60** залікових кредитів, відповідно на семестр – **0,5**, а на половину семестру – **0,25** від кількості залікових кредитів, що встановлені на навчальний рік.

Зарахування студенту кредитів ECTS відбувається лише за умови успішного виконання ним навчального плану та задоволення вимог рейтингової системи оцінювання.

Модуль

- це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу або видами навчальної діяльності (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття, самостійна робота (СР), індивідуальна робота (ІР), практики, контрольні заходи, кваліфікаційні роботи.

Графік навчального процесу

- 40 тижнів теоретичного та практичного навчання протягом навчального року. 21-й навчальний тиждень кожного семестру визначено для ліквідації академічної заборгованості студентів.
- В гуманітарному університеті однакова тривалість семестрів на всіх курсах – 2.
- Канікули встановлюються двічі на рік загальною тривалістю 9 тижнів.
- В основу даної технології покладено поопераційний контроль і послідовне накопичення студентами кредитів протягом семестру, тому навчання організовується за безсесійною технологією.
- Обсяг завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів не перевищує граничний термін часу на його виконання – **54 години** на тиждень.

Структура програми підготовки бакалавра

- Загальний навчальний час засвоєння програми бакалаврської підготовки - **240** кредитів (8640 годин).
 - Термін навчання 4 роки.
 - Нормативна частина змісту ОПП складає 187 кредитів / 6732 години.
 - Вибіркова (варіативна) частина змісту освіти складає 53 кредити / 1908 годин.
-

Структура програми підготовки спеціаліста

- Загальний навчальний час (*Study Load*) засвоєння програми ОКР спеціаліста з терміном навчання 1 рік складає 60 кредитів / 2160 годин, у тому числі теоретичне навчання – 41 кредит / 1476 годин
 - (не менш як 4 кредити / 144 години - за вільним вибором студентів), всі види практик, дипломна робота із захистом у ДЕК, державні іспити – 21 кредит.
 - Виконання дипломної роботи *Diploma Thesis* (або складання державного іспиту).
 - За змістом ОПП спеціаліста передбачає професійно-практичну підготовку. На навчання за спеціалізацією відводиться 5-7 кредитів за рахунок вивчення спеціальних дисциплін.
-

Структура програми підготовки магістра (*Master Studies*)

- Загальний навчальний час засвоєння програми ОКР магістра (на базі ОКР “бакалавр”) становить 60 кредитів / 2160 годин, у тому числі теоретичне навчання – 40 кредитів / 144 години (з них не менш як 6 кредитів / 216 годин – на вільний вибір студентів); науково-дослідна практика та підготовка магістерської роботи – 20 кредитів.
- Особи, які успішно пройшли державну атестацію, отримують диплом магістра про здобуття повної вищої освіти та кваліфікацію за відповідною спеціальністю.

Навчальні заняття

- *лекція;*
 - *лабораторне заняття;*
 - *практичне заняття;*
 - *семінарське заняття;*
 - *індивідуальне заняття;*
 - *консультація.*
-

Лекція

- – основний вид проведення навчальних занять у вищому навчальному закладі, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу.*
-

Практичне заняття

- - вид навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Семінарське заняття -

- *вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів).*
-

Індивідуальне заняття

- проводиться з групою або окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки, розкриття індивідуальних творчих здібностей, контролю за виконанням завдань для самостійної роботи*
-

Консультація

- - вид навчального заняття, на якому студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування*
-

Самостійна робота студента

- *є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять*

ВИДИ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- вивчення окремих змістових модулів курсу (тем або питань) з метою реферування, анотування, складання тезисного плану, конспекту тощо;
- реферування першоджерел;
- аналіз, синтез, порівняння, узагальнення явищ, фактів, закономірностей, викладених у друкованих джерелах інформації, з метою підготовки відповідей на поставлені напередодні запитання;
- складання таблиць, графіків, ілюстрацій; виконання графічних робіт;
- виконання вправ;

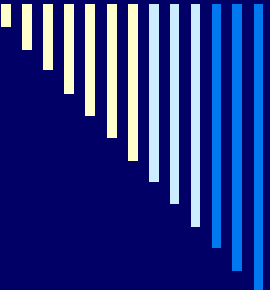
ВИДИ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ

- підготовка до виступу на семінарському занятті;
 - підготовка до проведення та захисту практичних робіт;
 - переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
 - розв'язання і письмове оформлення задач, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру;
 - підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів;
 - виконання домашніх завдань, домашніх модульних робіт;
 - підготовка до проведення контрольних заходів (здача змістових модулів, написання модульних контрольних робіт, іспитів тощо);
 - моделювання процесів, уроків, навчальних занять, позакласних виховних заходів;
 - виконання творчих завдань, які передбачають самостійне складання задач, тестових завдань, комплексу вправ тощо та їх оформлення;
-

ВИДИ САМОСТІЙНИХ ЗАВДАНЬ

- використання кейс-методів (ситуаційні завдання);
 - виконання групових проектів;
 - оформлення звітів за результатами практик, виконання науково-дослідних робіт, творчих завдань;
 - підготовка наукових доповідей, анотацій, статей, тез;
 - виконання підготовчих, інформаційних самостійних робіт;
 - робота з пошуковими системами Інтернет.
-

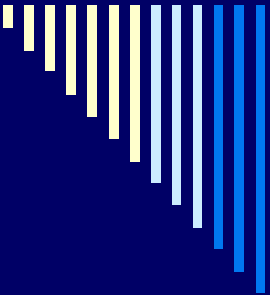
Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання

- вид ІЗ навчального, навчально-дослідного характеру, що виконується на основі самостійного вивчення частини програмового матеріалу або його систематизації та узагальнення, для практичного застосування.
- ІНДЗ – це окремий обов'язковий змістовий модуль, який виконується самостійно й оцінюється як частина навчального курсу з урахуванням у загальній оцінці за курс. Питома вага ІНДЗ у загальній оцінці з дисципліни, залежно від складності та змісту завдання, може становити від 25% до 40%.
- Зміст, структура, порядок подання та захисту ІНДЗ, критерії оцінювання розробляються викладачем і доводяться до відома студентів до початку його виконання.

Практична підготовка

- Практична підготовка студентів вищих навчальних закладів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь.
-

Спеціалізації (*Specialization*) (фр. *specialization*, лат. *specialis*, особливий)

означає набуття спеціальних знань в якій-небудь предметній галузі знань; цілеспрямовану діяльність на відносно вузьких, спеціальних напрямках, набуття спеціальних знань у певній галузі. Спеціалізація є частиною або варіантом спеціальності, у межах якої створюється. Спеціалізації вводяться на відповідних спеціальностях з урахуванням їх органічної спорідненості, передбачають поглиблення змісту з новітніх напрямів сучасної науки.

Контрольні заходи

- *Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.*
-

Підсумковий контроль (Final Assessment)

- проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах.*

Залік Academic Assessment, Course Assessment

Іспит

Модульна контрольна робота

Інтервальна шкала оцінок для дисциплін з формою контролю іспит

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою МДГУ
A	Відмінно	90–100
B	Добре	89-80
C	Добре	79-75
D	Задовільно	74 – 69
E	Задовільно	68- 60
FX	незадовільно з можливістю складання іспиту та виконанням певної додаткової роботи	35–59
F	незадовільно з обов'язковим виконанням завдань для отримання допуску до іспиту, необхідна значна подальша робота	1–34

підсумкова модульна робота (ПМР)

- Оцінка за ПМР може бути оцінкою за модуль. ПМР проводиться в письмовій формі (за винятком дисциплін, де специфіка матеріалу потребує інших видів роботи).
 - ПМР виконується на останньому практичному, семінарському (лабораторному) занятті в модулі. Графік проведення ПМР позначається деканатом.
 - Студент може автоматично, без написання ПМР, одержати оцінку за модуль, якщо він відвідав не менше 80% занять та одержав не менше 70% можливих оцінок. Оцінка за модуль буде дорівнювати середньому арифметичному від суми оцінок, одержаних на практичних та лабораторних заняттях.
 - Студент, який не відпрацював семінарські, практичні, лабораторні заняття, не допускається до написання ПМР.
-

Інтервальна шкала атестації знань студентів з формою контролю залік

За
шкалою
ECTS

За національною шкалою

За шкалою
МДГУ

A	Зараховано	90–100
B	Зараховано	89- 81
C	Зараховано	80- 75
D	Зараховано	74-69
E	Зараховано	68-60
FX	не зараховано, необхідно виконати певні завдань, з можливістю складання заліку	35–59
F	не зараховано з обов'язковим виконанням завдань для отримання допуску до заліку	1–34

Державна атестація

- ДЕК перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку випускників, вирішує питання про присвоєння їм відповідної кваліфікації, видання державного документа про освіту (кваліфікацію), опрацьовує пропозиції щодо поліпшення якості підготовки фахівців у вищому навчальному закладі.

Додаток до диплома

- 1. ВЛАСНИК КВАЛІФІКАЦІЇ
 - 1.1. Прізвище, ім'я
 - 1.2. Дата, місце, країна народження
 - 1.3. Ідентифікаційний номер або код студента
 - 2. КВАЛІФІКАЦІЯ
 - 2.1. Назва кваліфікації (повна, скорочена; мовою вихідного документа)
 - Присвоєне звання (повне, скорочене; мовою вихідного документа)
 - 2.2. Основна галузь (галузі) навчання
 - 2.3. Навчальний заклад, який присвоїв кваліфікацію (мовою вихідного документа)
 - Статус (Тип\Управління)
 - 2.4. Навчальний заклад, який проводив навчання
 - Статус (Тип\Управління)
 - 2.5. Мови навчання\екзаменів
-

Додаток до диплома

- 3. РІВЕНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ
 - 3.1. Рівень
 - 3.2. Офіційний термін освоєння програми
 - 3.3. Вимоги для вступу
 - 4. ВІДОМОСТІ ПРО ЗМІСТ ОСВІТИ Й ОДЕРЖАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
 - 4.1. Форма навчання
 - 4.2. Вимоги програми
 - 4.3. Докладні дані про програму
 - 4.4. Схема оцінювання
 - 4.5. Загальна класифікація (мовою оригіналу)
 - 5. ФУНКЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
 - 5.1. Можливість подальшого навчання
 - 5.2. Професійний статус
 - 6.
-

Додаток до диплома

- ДОДАТКОВІ ВІДОМОСТІ
 - 6.1. Додаткові відомості
 - 6.2. Додаткові джерела інформації
 - 7. ЗАСВІДЧЕННЯ
 - 8. НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ
-

Права та обов'язки студентів вищих навчальних закладів

- **Особи, які навчаються у вищих навчальних закладах, мають право на:**
 - - вибір форми навчання;
 - - безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту;
 - - трудову діяльність у позанавчальний час;
 - - додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;
 - - користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою вищого навчального закладу;

Права та обов'язки студентів вищих навчальних закладів

- участь у науково- дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікацій;
- - участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу; науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- - участь у об'єднаннях громадян;
- - обрання навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом;

Права та обов'язки студентів вищих навчальних закладів

- участь у формуванні індивідуального навчального плану;
 - - моральне та (або) матеріальне заохочення за успіхи у навчанні та активну участь у науково-дослідній роботі;
 - - захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства;
 - - безкоштовне користування у вищих навчальних закладах бібліотеками, інформаційними фондами, послугами навчальних, наукових, медичних та інших підрозділів вищого навчального закладу.
-

Тема 3.

Професійна діяльність педагога сучасної школи

- **Педагогічна діяльність** – це вид професійної діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта і розвиток учнів (дітей різного віку, учнів шкіл, технікумів, училищ, вищих навчальних закладів, інститутів підвищення кваліфікації, закладів додаткової освіти і т.п.).
 - ***Педагогічна діяльність може бути професійною і непрофесійною***
-

Педагог

- – це фахівець, який має спеціальну підготовку і професійно здійснює (виконує) навчально-виховну роботу в різних освітньо-виховних системах.
 - Професія – це вид трудової діяльності, що характеризується сумою вимог до особистості.
 - Спеціальність – це вид занять у рамках цієї професії.
 - Кваліфікація – це рівень і вид професійної підготовленості, що характеризує можливості спеціаліста у вирішенні певного класу задач.
-

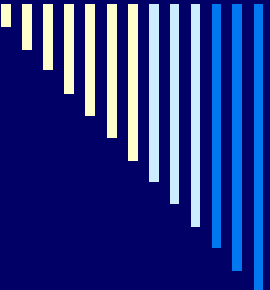
Особливості професії вчителя. Завдання

- Обґрунтуйте таке:
- Учительська професія особлива за своєю суттю, значимістю, складністю і суперечливістю.

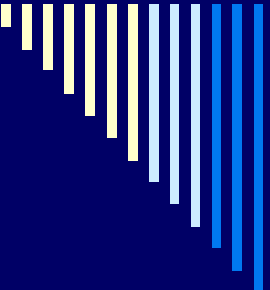
Особливості професії вчителя

- відноситься до групи професій, предметом яких є інша людина.
 - відноситься до дуже *складних* видів людської діяльності
 - належить до найбільш *важливих* у сучасному світі.
 - Специфічним є і об'єкт (предмет) педагогічної праці
 - Основний зміст педагогічної професії складають *взаємовідносини з людьми*
-

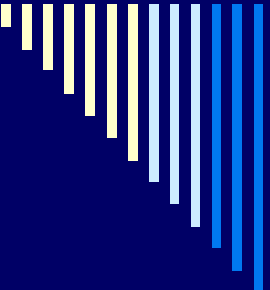
Своєрідність педагогічної професії

- Гуманістичний характер педагогічної професії. У цілісному педагогічному процесі вчитель вирішує два завдання – адаптації і гуманізації. Адаптивна функція пов'язана з підготовкою учня до певної соціальної ситуації, до конкретних запитів суспільства, а гуманістична – розвитком особистості вихованця, його творчої індивідуальності.
-

Своєрідність педагогічної професії

- Колективний характер педагогічної праці. Результат виховання залежить від єдності зусиль педагогічного колективу, психологічного клімату у ньому, тобто настрою його членів, їх працездатності, психічного і фізичного самопочуття.

Своєрідність педагогічної професії

- Творчий характер педагогічної професії.

Рівень творчості діяльності педагога відображає ступінь використання ним своїх можливостей для досягнення поставлених цілей. Творчий педагог уміє приймати оригінальні рішення, використовує новаторські форми і методи роботи і тим самим досконало виконує свої професійні функції. Творчість педагога проявляється не тільки при нестандартному, оригінальному вирішенні педагогічної задачі, а й при вирішенні завдань спілкування з учнями, їх батьками, колегами по роботі.

Творчість приходить тільки тоді і лише до тих, хто добросовісно ставиться до праці, постійно прагне до підвищення професійної кваліфікації, до вивчення досвіду кращих шкіл та педагогів.

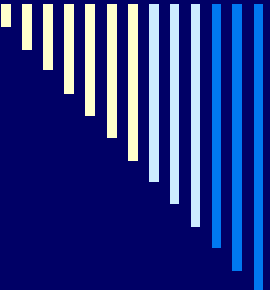
Позитивні сторони діяльності

- можливість професійного росту;
 - · багатство соціальних зв'язків з колегами, учнями, їх батьками;
 - · можливість задовольнити вищі людські потреби – творчі;
 - · творча самостійність;
 - · гуманістичний характер професії;
 - · літні терміни відпустки;
 - · тривала відпустка – 48 робочих днів.
-

Негативні сторони професії

- ущемлення громадянських прав мотивів політичної благонадійності і лояльності по відношенню до політики правлячих кіл;
- · строга регламентація поведінки і діяльності вчителя, підвищені вимоги до морального обліку вчителя;
- · великі нервові затрати.

Педагогічну діяльність як сукупність взаємодіючих компонентів

- ціль діяльності,
 - суб'єкт діяльності (викладач),
 - об'єкт-суб'єкт діяльності (учні),
 - зміст діяльності,
 - способи діяльності,
 - результат діяльності.
-

Засобами діяльності вчителя є:

- 1) наукові (теоретичні та емпіричні) знання; вміння;
 - 2) у якості “носіїв” знань виступають тексти підручників чи результати самостійних спостережень учнів;
 - 3) допоміжні засоби: технічні, графічні, комп’ютери і т.п.
-

Види педагогічної діяльності:

- *викладання* – такий вид спеціальної діяльності, який спрямований на управління переважно пізнавальною діяльністю школярів;
- *виховна робота* – педагогічна діяльність, спрямована на організацію виховного середовища і управління різноманітними видами діяльності (у т.ч. і пізнавальною) вихованців з метою вирішення завдань їх гармонійного розвитку;

Види педагогічної діяльності

- · *діяльність з самоосвіти і професійного самовиховання;*
- · *управлінська – діяльність керівників освітніх закладів та їх заступників;*
- · *організаторська – діяльність організаторів дитячого і юнацького руху у школі і поза нею;*
- · *методична – діяльність методистів з вивчення кращих досягнень психолого-педагогічних наук і передового педагогічного досвіду;*
- · *позашкільна – робота в позашкільних закладах, дитячих кімнатах міліції;*
- · *науково-дослідницька –*

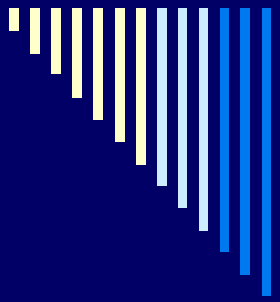
Функції вчителя

- інформаційна
- · розвивальна
- · мотиваційна
- · конструктивна
- · комунікативна
- · організаційна
- · дослідницька

Структура педагогічної діяльності

- Конструктивний компонент пов'язаний з відбором та композицією навчально-виховного матеріалу у відповідності з віковими та індивідуальними особливостями учнів, з плануванням і побудовою педагогічного процесу, з визначенням структури своїх дій та вчинків, проектуванням навчально-матеріальної бази для проведення навчально-виховної роботи.

Структура педагогічної діяльності

- Організаційний компонент передбачає включення учнів у різноманітні види діяльності, організацію учнівського колективу та перетворення його в інструмент педагогічного впливу на особистість.
- Комунікативний компонент означає встановлення педагогічно доцільних взаємин з учнями, колегами, батьками, представниками громадськості.

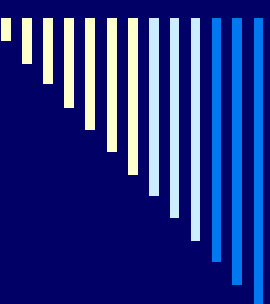
Тема 4. Спілкування як основа педагогічної діяльності професії

- Спілкування – це складний, багатоплановий процес встановлення контактів між людьми, який породжений потребами у спільній діяльності. Спілкування може виступати одночасно як: процес взаємодії особистостей; процес обміну інформацією; відношення людей один до одного; взаємовплив людей один на одного; процес їх співпереживання і взаєморозуміння.
-

“спілкування” і “комунікація”.

- Комунікація – це взаємодія двох систем, у ході якої від однієї системи до іншої передається сигнал, що несе певну інформацію.
 - Спілкування – це вузький комунікативний акт, пов’язаний з передачею інформації за допомогою слова. Воно є більш вузьким поняттям, ніж комунікація. Це обмін інформацією між людьми. Зміст спілкування реалізується через вербальні (мова) і невербальні (жести, міміка, пантоміміка) засоби.
-

У спілкуванні можна виділити дві сторони: відношення і взаємодія.

- Відношення і взаємодія у спілкуванні ніби підводна і надводна частини айсберга, де видима частина — серія мовних і немовних дій, а внутрішня, невидима — потреби, мотиви, інтереси, почуття, все те, що спонукає людину до спілкування.
-

Структура спілкування:

- комунікативна сторона (обмін інформацією);
 - · інтерактивна (організація взаємодії між індивідами, які вступають у спілкування);
 - · перцептивне (сприймання людини людиною).
-

види спілкування:

- · соціально орієнтованим (лекція, розповідь, виступ);
 - · груповим предметно орієнтованим, яке безпосередньо обслуговує колективну працю;
 - · особистісно орієнтованим спілкування як спілкування однієї особистості з іншою особистістю.
-

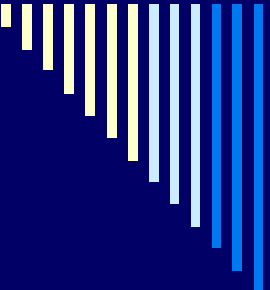
основні компоненти уміння спілкуватися:

- комунікабельність — здатність відчувати задоволення від процесу комунікації, володіння комунікативними уміннями й навичками;
 - 2) соціальна спорідненість — бажання знаходитись у суспільстві, серед інших людей;
 - 3) альтруїстичні тенденції — бажання приносити радість людям, з якими людина спілкується.
-

психологічна культура спілкування

- уміння розумітись в інших людях,
 - · уміння адекватно відгукуватись на поведінку людей,
 - · уміння вибирати такі способи звертання, які підходять, відповідають індивідуальним особливостям тих, хто вступає у спілкування.
-

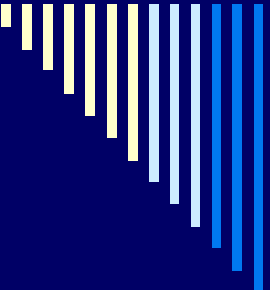
Педагогічне спілкування, його функції, види, структура

- Професійно-педагогічне спілкування є системою способів та прийомів соціально-психологічної взаємодії педагога і вихованців, змістом якої є обмін інформацією, здійснення виховного впливу, організація взаємовідносин.
-

Функції педагогічного спілкування

- обмін інформацією між педагогом та учнями,
- · міжособистісне пізнання,
- · організація та регуляція взаєностосунків і спільної діяльності,
- · здійснення виховного впливу,
- · педагогічно доцільна самопрезентація педагога.

ознаки педагогічного спілкування

- особистісна орієнтація співрозмовників (здатність бачити і розуміти співрозмовника),
- рівність психологічних позицій співрозмовників (недопустиме домінування педагога у спілкуванні,
- проникнення у світ почуттів і переживань,
- готовність прийняти точку зору співрозмовника нестандартні прийоми спілкування (відхід від суто рольової позиції вчителя).

Типи спілкування

- Функціонально-рольове спілкування є суто діловим, стандартизованим, обмеженим вимогами рольових позицій. Особисті мотиви, ставлення педагога й учня не враховуються й не виявляються. Головна мета його полягає у забезпеченні виконання певних дій.
-

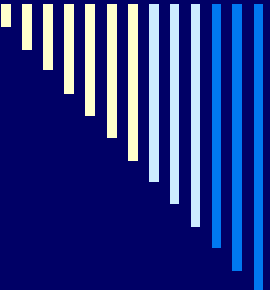
Типи спілкування

- Особистісно-орієнтоване спілкування є складною психологічною взаємодією, яка передбачає виконання певних нормативних функцій з виявом особистого ставлення, почуттів. Головна його мета спрямована не так на виконання завдань, як на розвиток особистості учнів.
-

Структура педагогічного спілкування

- Моделювання педагогом майбутнього спілкування (прогностичний етап).
 - «Комунікативна атака» — завоювання ініціативи, встановлення емоційного і ділового контакту.
 - «Комунікативна атака» — завоювання ініціативи, встановлення емоційного і ділового контакту.
 - Аналіз спілкування
-

Раціональна організація навчальної праці студента

- Навчальна праця студентів — складний пізнавальний процес.
 - Культура навчальної праці — це система знань, умінь і навичок, які дозволяють раціонально організувати навчання, забезпечити його високу продуктивність.
-

Культура навчальної праці

- гігієну розумової праці (знання правил збереження і підвищення розумової працездатності, а також вміння їх дотримуватись на практиці),
 - · техніку розумової праці (знання ефективних прийомів розумової діяльності і вміння їх виконувати),
 - · уміння планувати навчальну роботу,
 - · прийоми економії часу тощо.
-

Гігієна розумової праці

- Під працездатністю студента розуміють його готовність до виконання тієї чи іншої навчальної роботи з високим ступенем напруженості, з великими затратами нервової енергії протягом певного проміжку часу.
-

Фактори працездатності

- внутрішні:
 - — інтелектуальні здібності
 - — особливості волі
 - — ступінь тренуваності
 - — стан здоров'я
 - — воля
-

Фактори працездатності

ЗОВНІШНІ

- загальна обстановка у вищому закладі освіти
 - — організація робочого місця
 - — режим праці і відпочинку
-

Фактори працездатності

- рівень організації праці
 - кількість розумового навантаження
-

етапи розвитку

- На першому етапі студент мусить звикнути до певного виду роботи. Студент налаштовується на розумову працю, на певний ритм роботи.
 - На другому етапі характерно те, що організм людини, його розумова працездатність досягає певної максимальної точки і зберігається на цьому рівні протягом деякого проміжку часу.
 - На третьому етапі високий рівень працездатності починає поступово спадати, настає фаза стомлення.
 - Четвертий етап — це фаза крайньої перевтоми або пригнічення, коли розумова діяльність не лише спадає, але й викликає в людини негативні емоції.
-

Найбільш плідними є три так звані часові пояси:

- I пояс — час з 8 до 15 год.
(максимальна працездатність з'являється з 10-ї до 13-ї год.);
 - · II пояс — час після обіду (з 16-ї до 19-ї год.);
 - · III пояс — вечірній час (з 20-ї до 24-ї год.).
-

“Робоча установка”

- — з точки зору працездатності — найбільш цінний час. Він продовжується приблизно з *середини першої до кінця третьої години роботи*. А за благодворних зовнішніх обставин такий стан може тривати декілька годин. Для цього необхідно усунути фактори, що відволікають та розсіюють увагу: гомін в аудиторії, розмови товаришів, ходіння інших людей по читальному залу або по кімнаті вдома і т.п.

Втома

- причини втоми студентів: численне і монотонне виконання однієї і тієї ж роботи; тривалі лекційні заняття; негативне ставлення студента до предмету.
 - Втома найшвидше настає у тих, хто погано поспідав або зовсім нічого не їв, замість активного відпочинку просидів всі перерви у закритому приміщенні тощо.
 - Відносно сну важливо, щоб людина знала свою особисту норму сну. Відомо, що працівники розумової праці мають потребу більш тривалого сну, ніж ті, що займаються фізичною працею.
-

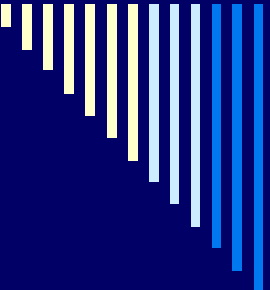
Відпочинок

- короткі перерви у роботі. Бажані перерви тривалістю 5-7 хв. після кожної години. Якщо змінюються види роботи, то доцільні більш тривалі перерви.
 - Музика — це сторонній подразник, який заважає навчанню.
-

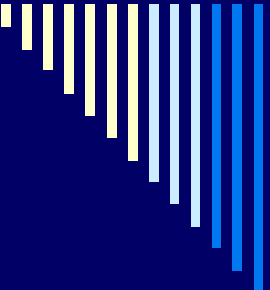
Бюджет часу студентів

- фізіологічна норма навчальних занять, яка відповідає гігієнічним вимогам, становить 10-11 год. на добу. Студентам молодших курсів рекомендується починати тривалість занять 7-8 год. на добу; і згодом поступово збільшувати їх тривалість з тим, щоб до старших курсів значно зростала питома вага їх самостійної навчальної роботи.

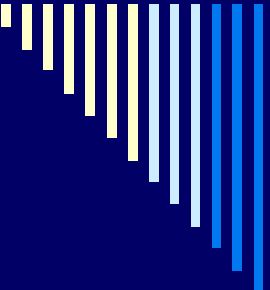
Загальні правила економії часу студента:

- чітке визначення *мети* своєї діяльності. ·
- доцільно дотримуватися певної системи і послідовності в роботі, правильно і рівномірно розподіляти її у часі.
- Працювати потрібно систематично: кожного дня певну кількість годин, а не залпом, за один присід.
- будь-яке відволікання уваги руйнує логічно побудовану думку, після чого іноді доводиться витратити в кілька разів більше часу та розумових зусиль, щоб повернутися до цієї втраченої думки;
- ·

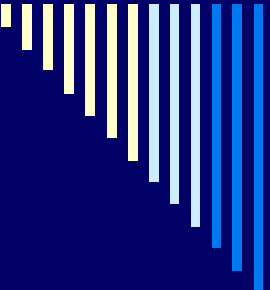
Загальні правила економії часу студента:

- великі перерви під час розумової праці не корисні, оскільки кожного разу після перерви потрібен певний час для входження в роботу;
-

Загальні правила економії часу студента:

- слід правильно чергувати різні види діяльності. Насамперед доцільно чергувати працю розумову та фізичну, згодом — різні види інтелектуальної праці. Це дозволить підтримувати високу працездатність;
- не менш важливим фактором підтримання високої розумової працездатності є вміння правильно відпочивати. Для відновлення сил потрібні перерви після кожних 1-2 год. роботи; відпочинком може бути і заміна розумової праці фізичною;

Загальні правила економії часу студента:

- не варто упускати без серйозних причин пораду: “Зроби сьогодні усе, що можна не залишати на завтра”;
 - · слід привчити себе вести щоденник чи книжку для нотаток, де записувати плани на найближчі дні, тижні, місяць;
 - · *лише вольові зусилля, бажання досягти максимальних позитивних результатів зекономлять зусилля, час і допоможуть досягти найбільшої ефективності в роботі.*
-

Практичні заняття 1,2

Особливості організації самостійної роботи у ВНЗ

- Технології роботи з фонозаписами, відеоінформацією, комп'ютерними навчальними програмами.
- Гігієна розумової праці. Працездатність, фактори, що впливають на неї. Бюджет часу, режим індивідуальної праці й відпочинку студента.
- Пам'ять, її значення у професійній діяльності філолога-вчителя.
- Основні правила та прийоми запам'ятовування навчального матеріалу. Комплексні заходи щодо розвитку пам'яті. Шляхи підвищення швидкості читання.

Семінари -практикуми

- 1. Тема 1. “Організація навчального процесу у ВНЗ. Організація контролю”
 - 2. Дебати : “ Сучасний вчитель”, “Педагогічна професія: аргументи “за” і “проти”, “Філолог – професія чи покликання?”
-

Колоквіум

- 1. Розвиток вищої освіти в Україні в контексті Болонського процесу.
 - 2. Структура і особливості професійної педагогічної діяльності
 - 3. Характеристика педагогічного спілкування.
 - 4. Самостійна і науково-дослідна робота студентів у ВНЗ.
-